

2. Popis a hodnocení legislativy vztahující se ke stavebním standardům

2.1 Pro oblast řízení infrastruktury zdravotnictví (výstavby a vybavenosti ZZ)

1. Zákon č.20/1966 Sb._o péči o zdraví lidu , který stanovuje zásadní kompetence Ministerstva zdravotnictví v oblasti zdravotní politiky státu.

V §70 tohoto zákona se stanovuje:

§ 70

- (1) *K zabezpečení jednotného odborného vedení péče o zdraví lidu i zdravotnictví a k řešení otázek vyžadujících jednotnécelostátní úpravy ministerstvo zdravotnictví zejména :*

a)

b)

- c) jednotně řídí zdravotnictví a za tím účelem vydává obecně závazné právní předpisy pro organizaci a výkon zdravotní péče a vykonává dozor nad úrovní této péče; přitom zajišťuje, aby vedoucí pracovníci se opírali o soustavné sledování a rozbor vývoje zdravotního stavu obyvatelstva i údajů a ukazatelů o zdravotnické péči,*

d)

- e) vydává stanoviska k rozvoji územních celků, zadáním a projektům staveb rozhodujících investičních celků financovaných státním rozpočtem a staveb, u nichž si vydání stanoviska vyhradí, vydává stavebně technické směrnice pro posuzování zdravotnických zařízení,*

2. Zákon č.218/2000 Sb.,o rozpočtových pravidlech ve znění prováděcí vyhlášky MF č.40/2001 Sb.o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku (dále jen vyhláška č.40/2001Sb.).

Tento předpis je klíčový pro plánování a zdůvodnění rozpočtu a výstupů akce v oblasti financování programů reprodukce majetku s účastí státního rozpočtu. Není však aplikován pokud je financování zajištěno bez účasti státního rozpočtu.

3. Zákon č. 199/1994 Sb., ve znění pozdějších předpisů o zadávání veřejných zakázek.

S ohledem na skutečnost účasti státního rozpočtu na financování realizace těchto akcí, je povinností každého investora - účastníka programu, pro smluvní zajištění dodávek v rámci investičních akcí postupovat podle zákona č. 199/1994 Sb. Konkrétně se jedná o přípravu a realizaci veřejných obchodních soutěží na realizaci staveb, dodávek materiálů, strojů a zařízení, technologie, prací a služeb, přístrojů, zdravotnické techniky, ap.

4. Zákon č.50/1976 Sb._ve znění pozdějších předpisů o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon).

Zákon je platný pro všechny stavební akce v rámci výstavby ZZ. Dále zmocňuje v §143 – Závěrečná ustanovení Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR ČR) že: *vydá obecně závazné právní předpisy, které podrobněji upraví obecné technické požadavky na výstavbu a obecné technické požadavky zabezpečující užívání staveb*

5. Vyhláška MMR č.173/1998 Sb.,_ze dne 9.června 1998 o obecných technických požadavcích na výstavbu pak v §58 upravuje stavby pro zdravotnictví takto :

§ 58 – Stavby pro zdravotnictví

U staveb pro zdravotnictví jsou technické požadavky upraveny zvláštním předpisem¹

6. Vyhlášku MZ ČR č. 49/1993 Sb., o technických a věcných požadavcích na vybavení zdravotnických zařízení, ve znění pozdějších předpisů
7. Vyhlášku č.174/1994 Sb., Ministerstva hospodářství ze dne 15. srpna 1994, kterou se stanoví obecné technické požadavky zabezpečující užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu a orientace

Dále MZ vydalo v rámci své kompetence předpisy upravující požadavky na specifická ZZ

(v tom i týkající se výstavby). Jde o vyhlášky:

8. Vyhlášku MZ ČR č. 242/1991 Sb., o soustavě zdravotnických zařízení zřizovaných okresními úřady a obcemi
9. Vyhlášku MZ ČR č. 394/1991 Sb., o postavení, organizaci a činnosti fakultních nemocnic a dalších nemocnic , vybraných odborných léčebných ústavů a krajských hygienických stanic v řídicí působnosti MZ ČR

2.2 Legislativa k hygienicko-epidemiologické problematice zdravotnických zařízení.

Zákon č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví v platném znění

Vyhláška č. 440/2000 Sb., kterou se upravují podmínky předcházení vzniku a šíření infekčního onemocnění a hygienické požadavky na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče

Vyhláška č. 376/2000 Sb. O hygienických požadavcích na pitnou vodu a rozsah její kontroly- připravena novela, která zahrne ošetření vody ve zdravotnických zařízeních z hlediska infekce legionelami.

Vyhláška č. 464/2000 Sb. O hygienických požadavcích na koupaliště – možnost aplikace na rehabilitační bazény, resp.na provozní řády rehabilitačních bazénů.

Vyhláška č. 107/2001 Sb. O hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných.

Vzorový provozní řád zdravotnických zařízení a ÚSP z 15.2.2001 (vydal Hlavní hygienik)

Vládní nařízení č. 502/2000 o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací

Zákon MŽP a MZd č. 376/2001 Sb. o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů.

¹ odkaz je na dva předpisy

2.3.1 Další právní normy týkající se provozu ZZ

Další relevantní normy pro provoz ZZ, jsou pravidla týkající se pracovních podmínek, tak jak jsou uvedena v Zákoníku práce, včetně nemocí z povolání, odpovědnost za úrazy a nemoci z povolání, preventivní opatření.

Odpovědnost zaměstnavatele za pracovní úrazy a nemoci z povolání

Toto upravuje § 190 zákoníku práce a Vládní vyhláška č. 108/1994.

Podle těchto směrnic je zaměstnavatel vždy zodpovědný za škody, vzniklé jako důsledek pracovního úrazu.

Preventivní opatření

Povinnost předcházet škodám, úvodní část Kapitoly 8, část 2, Pracovního zákoníku (část 170).

Také Kapitola 5, týkající se bezpečnosti na pracovišti a ochranou zdraví je založena na principu prevence. Část 132, odst. 1 Zákoníku práce.

Zaměstnavatel se může pojistit pro případ toho, že by byl původcem zranění nebo smrti zaměstnanců, např. politika pojištění spadající pod Občanský zákoník a Zákon č. 363/1999 Sb. o Pojištění.

Prevence rizik (Část 132 a, odst. 2 Zákoníku práce).

Zaměstnavatel je povinen si vést záznamy o zaměstnancích, kteří trpí uznanou nemocí z povolání, která vznikla na zaměstnavatelově pracovišti a zajistí odstranění takovýchto pracovních podmínek (Část 133c, odstavec 6, Zákoník práce)

Odbory mají právo se účastnit při uznávání příčin pracovních úrazů a nemocí s povolání nebo je samy vyšetřovat.

Prevence, včetně ochrany zdraví zaměstnanců proti nemocem z povolání je zajišťována, ve spolupráci se zaměstnavatelem, preventivní péčí v zaměstnání (opatření v části 18a, zákona č. 20/1966 Sb. o Veřejném zdraví a opatření v prvním odstavci Části 35 zákona č. 48/1997 Sb. o Veřejném zdravotním pojištění.

2.3.2 Léčiva a vedení nemocnic

Zákon č. 79/1997 Sb. z 19. března 1997 o Léčích. Tento zákon mimo jiné stanoví také podmínky pro a) výzkum, výrobu, přípravu, distribuci a kontrolu léčiv, b) registraci a šíření léč. produktů a léčiv. Tento zákon je relevantní protože nemocnice a její zaměstnanci mohou vyrábět, připravovat a distribuovat léčiva a/nebo léč. produkty pro farmaceutické účely.

Z tohoto důvodu je tento zákon důležitý pro vedení nemocnic, protože upravuje např. (Kapitola 6 kontrolní činnosti a pokuty). Podle článku 55, inspektoři jsou oprávněni provádět kontrolu v různých zařízeních, včetně nemocnic, která jsou zmíněna tímto zákonem. Kontrolovaný orgán je povinen spolupracovat a poskytovat informace inspektorům k vykonání své práce (článek 56). Tento zákon (článek 59) se pak zabývá případnými postihy v případě nedodržení stanovených pravidel.

Klinické testování: Dekret 472/2000 z 8. prosince 2000 uvádí principy dobré laboratorní praxe a podmínek pro klinické testování medicínských produktů.

2.3.3 Legislativa týkající se životního prostředí

Zde je relevantní několik zákonů. Nejdůležitější jsou:

zákon č. 37/2000 Sb. o Odpadech

zákon o Hodnocení dopadů na životní prostředí, které je plně kompatibilní s korespondující EU legislativou. Tento nový zákon může být považován za adekvátní implementaci Směrnice EU o hodnocení dopadu na zdraví (společně se zákonem vztahujícím se na živ. prostředí).

Také dekret Ministerstva životního prostředí ČR č. 492/1992 Sb. týkající se specializovaného oprávnění na hodnocení dopadů na živ. prostředí poskytuje praktické směrnice k dodržení zákona.

Směrnice č. 499/1992 týkající se odborné kvalifikace k provádění hodnocení na životní prostředí a je zde popsáno, jak jsou prováděna veřejná projednávání těchto hodnocení.

V případě, že nemocnice se chystá stavět, je hodnocení dopadu na životní prostředí povinné.

Zákon č. 353/1999 Sb. o prevenci závažných úrazů způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami a novelizující zákon č. 425/1990 Sb. o Okresních úřadech, uvádí soudní pravomoci a další příbuzná opatření, jak je uvedeno v novelizaci zákona č. 353/1999 a je založena na směrnici EC 96/82/EC. Směrnice se vztahuje na jakákoliv zařízení, kde se nacházejí nebezpečné látky nebo by mohly být tyto látky vyprodukovány jako následek nehody v hodnotách rovnajících se nebo přesahujících prahové hodnoty uvedené v Příloze I této směrnice. V případě, že nemocnice používá chemické látky zmíněné v Příloze I a II této směrnice, pak se tento zákon na ni přímo vztahuje.

Zákon o nukleární bezpečnosti č. 18/1997 Sb. pro provozování nukleárních zařízení a pracovišť, která pracují se silnými zdroji ionizačního záření. Pro nemocnice je relevantní především:

článek 10: o udělení licencí

článek 32 (1) o případných škodách

2.3.4 Práva pacientů

Závažným dokumentem v této oblasti je ústava a také dokument v oblasti lidských práv Zákon o základních lidských právech a svobodách (2/1993 sb. včetně 162/1998 Sb.)

Relevantní ustanovení:

Článek 6

každý má právo na zdraví. Lidský život je třeba chránit již před narozením.

Nikomu nebude upíráno právo na život.

Článek 7

Kromě tohoto zákona a řady dalších oddělených legislativních opatření, v roce 1992 Etický výbor navrhl Zákoník patientských práv ve zdravotních institucích, který říká, že pacienti mají podmíněčné právo, mezi jinými, na informace, mohou odmítnout léčbu, bude se respektovat jejich soukromí a utajení informací. Navíc Etický zákoník praktických lékařů definuje povinnosti praktických lékařů a také se nepřímo zmiňuje o právech pacientů. Avšak z důvodu, že tyto normy nejsou zakotveny v zákoně, jejich dopady jsou velmi omezené.

V současné době ucelený rámec práv pacientů v ČR neexistuje. Jisté práva pacientů byla částečně zakomponována do legislativy (Zákon o zdravotní péči č. 20/1988 Sb., Zákon 101/2000 Sb. o ochraně osobních dat.)